

Apstiprinu:

Rolands Rastaks
Valkas novada domes
Izglītības, kultūras, sporta un jaunatnes
nodaļas vadītājs

Valkas novada dome

Valkas novada Centrālā bibliotēka

Attīstības plāns

2021-2023

Valka, 2021

SATURS

Ievads	3
1. Esošās situācijas analīze	6
1.1. Darbības pilnvarojums	7
1.2. Vadības modelis un funkcionālā struktūra.....	9
1.3.1. Bibliotēkas darba kvantitatīvie rādītāji	21
1.3.2. Krājuma apjomu raksturojošie kvantitatīvie rādītāji.....	22
1.3.3. Krājuma attīstību raksturojošie kvalitatīvie rādītāji.....	22
1.4. Bibliotēkas personāls	24
1.6. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums.....	27
1.6.1. Citas bibliotēkā esošās ierīces.....	29
3. Bibliotēkas stratēģiskie mērķi un uzdevumi 2021.-2023. gadam	34

IEVADS

Valkas novada Centrālās bibliotēkas attīstības plāns 2021. - 2023. gadam ir vidēja termiņa plānošanas dokuments.

Tā izstrādes mērķis ir turpmākajos trīs gados nodrošināt bibliotēkas pamatpakalpojumu nepārtrauktu pieejamību ikvienam Valkas novada iedzīvotājam, sniedzot iespēju realizēt sevi dažādās mūžizglītības jomās, strādāt pie Valkas novada Centrālās bibliotēkas (turpmāk - Valkas NCB) vides modernizēšanas un pieejamības uzlabošanas, kā arī attīstīt Bērnu literatūras nodaļas darbu ar ģimenēm un popularizēt Novadpētniecības krājumu.

Dokumentā noteiktie attīstības virzieni ir koordinētu un sabalansētu pasākumu kopums, kuru mērķis ir nodrošināt visu resursu racionālu izmantošanu izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Attīstības plāns ir nozīmīgs plānošanas dokuments, kas veido vienotu redzējumu bibliotēkas vadībai, kolektīvam un novada pašvaldībai par bibliotēkas darbību un veicamajiem uzdevumiem. Tas kalpo arī kā pamata bāze dažādu projektu pieteikumu izstrādē un kārtējā gada un ikmēneša plānotai darba organizēšanai.

Plāna izstrādē izmantoti Valkas NCB 2018. - 2020. gada pārskati.

Dokumentā analizēta esošā situācija, bibliotēkas darbības pilnvarojums un organizatoriskais modelis. Definēta bibliotēkas misija, vīzija un bibliotēkas darbības mērķi, noteikti uzdevumi to sasniegšanai. Valkas NCB vidējā termiņa attīstības plāns sastāv no informatīvās un stratēģiskās daļas.

1. Informatīvajā daļā sniegta esošās situācijas analīze: bibliotēkas darbības pilnvarojums, funkcionālais modelis, darbības raksturojošo rādītāju analīze, resursu un personāla raksturojums, kā arī veikta iepriekšējā plānošanas perioda stratēģijas analīze.

2. Stratēģiskajā daļā definēta Valkas NCB misija, vīzija, veikta bibliotēkas stipro un vājo pušu analīze, izvirzīti mērķi 2021. - 2023. gadam, noteikti uzdevumi to sasniegšanai.

Valkas NCB attīstības plāna 2021. - 2023. gadam ir sasaiste ar Valkas novada attīstības plānošanas dokumentiem un tajos noteiktajām kultūrpolitikas prioritātēm:

- „Valkas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2037. gadam”, kuras prioritārie virzieni ir izglītotas un integrētas sabiedrības attīstība un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana;

- „Valkas novada kultūras attīstības programma 2016.-2022. gadam”, kas nosaka novada kultūras attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī finanšu resursus mērķu sasniegšanai, un kā viens no uzdevumiem izvirzīts attīstīt un pilnveidot bibliotēku darbību;

- “Valkas novada izglītības attīstības programma 2018.–2022. gadam”, kas nosaka novada izglītības attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī plāno finanšu resursus mērķu sasniegšanai.

Valkas NCB “Attīstības plāns 2021 - 2023” izstrādāts pirms jaunas Bibliotēku nozares stratēģijas publicēšanas (pēdējā pieejamā Bibliotēku nozares stratēģija 2014 – 2020), kā arī stratēģisko mērķu un uzdevumu uzstādīšanu ietekmē Covid-19 vīrusa izplatības ierobežošanas pasākumi, kas skar ne vien Latviju, bet visu pasauli. Strauji mainīgās situācijas dēļ ir grūti prognozēt bibliotēkas darbu turpmākajiem trīs gadiem, jo to vistiešākajā mērā šobrīd ietekmē ar Covid-19 vīrusa izplatību saistītie ierobežojumi.

Valkas NCB vidējā termiņa attīstības plāns sasaucas ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:

- 4. mērķis *Kvalitatīva izglītība*, kas ietver mūžizglītības veicināšanu un lasīšanas veicināšanas aktivitātes. Bibliotēkas izpratnē šis mērķis vērsts gan uz pieaugušo auditoriju, nodrošinot plaša profila krājumu, gan uz bērnu un jauniešu auditoriju, pilnveidojot Bērnu literatūras nodaļas darbu ar ģimenēm.
- 11. mērķis *Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas*, kas ietver kultūras mantojuma saglabāšanu un aizsargāšanu, novadpētniecības darbu. Jau līdz šim Valkas NCB likts liels uzsvars uz novadpētniecības darbu, kas tiek novērtēts gan sabiedrības, gan vietējās pašvaldības līmenī. Nākamajā plānošanas periodā darbs pie Novadpētniecības krājuma pilnveidošanas un popularizēšanas turpināsies.
- 16. mērķis *Miers, taisnīgums, laba pārvaldība*, kas ietver piekļuvi informācijai par valsts pārvaldi, pilsonisko sabiedrību un palīdzību valsts un pašvaldības pakalpojumu saņemšanā. Valkas NCB rīko dažādas tikšanās ar sabiedrībā zināmām un atzītām personībām, lai rosinātu vietējās kopienas iedzīvotājus iesaistīties diskusijās ne vien par literatūru, bet arī par sabiedrībā aktuālām tēmām. Bibliotēkas vienmēr ir un būs vietas, kur jebkurš iedzīvotājs var saņemt palīdzību dažādu jautājumu risināšanā. Veidojot centralizētu bibliotēku

tīklu Valkas novadā, pašvaldība paredz iespēju atsevišķās pagastu bibliotēkās izveidot Vienotos valsts un pašvaldību klientu apkalpošanas punktus.

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Valkas NCB atrodas Valkas pilsētas centrā, līdz ar to stratēģiski ļoti izdevīgā vietā – tuvu bibliotēkai atrodas Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzija, mūzikas un mākslas skolas, kultūras nams, Valkas novada bērnu un jauniešu centrs un Valkas novada multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs. Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzijas 1. - 6. klašu ēka, Valkas pirmsskolas izglītības iestādes ēka (Puškina ielā) un Valkas-Lugažu evaņģēliski luteriskās draudzes pirmsskolas izglītības iestāde atrodas 0.5 km attālumā. Bibliotēkas atrašanās pilsētas centrā nelabvēlīgi ietekmē pakalpojumu pieejamību pilsētas Mikrorajonā un bijušās Lauktechnikas teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Mikrorajona tuvumā izveidojusies infrastruktūra (bērnudārzs, veikals, aptieka, poliklīnika), kas nodrošina pirmās nepieciešamības pakalpojumus.

Sekmīga darba priekšnosacījumi ir pievilcīga estētiskā vide un pārdomāta telpu funkcionalitāte. Valkas NCB 1. stāvā izvietotā Periodikas lasītava nodrošina ikvienam interesentam iespēju izlasīt presi, kā arī izmantot datoru ar interneta pieslēgumu. Lasītavā 2020. gada nogalē uzlabots apgaismojums, bet lasīšanai paredzētā telpa joprojām atrodas pie ieejas durvīm blakus kāpnēm, kas traucē mierīgu, klusu lasīšanu.

Papildus apgrūtinājums bibliotēkas izmantošanai ir pamatpakalpojumu saņemšana 2. stāvā – apgrūtināta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem, gados veciem cilvēkiem un māmiņām ar bērnu ratiņiem. Tas arī ietekmē bibliotēkas apmeklētību. Sociāli-demogrāfiskais aspekts valstī kopumā atstāj iespaidu uz bibliotēkas apmeklētāju skaitu un pakalpojumu pieprasījumu. Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2021. Valkas pilsētā savu dzīvesvietu bija deklarējuši 5078 iedzīvotāji. Salīdzinot ar 2020. gadu, samazinājums ir par 1%. Bibliotēkas aktīvo lietotāju skaits katru gadu samazinās. 2020. gadā lietotāju skaita samazinājums bija straujāks, kā bija paredzēts, bet tas izskaidrojams ar Covid-19 vīrusa izplatības ierobežošanas pasākumiem visā Latvijā un pasaulē. Bibliotēka bija slēgta un sniedza ierobežotus pakalpojumus. Valkas pilsētas iedzīvotāju skaita sadalījums pa vecuma grupām: līdz darbaspējas vecumam (bērni, pusaudži) - 655 jeb 13 % no iedzīvotāju skaita; darba spējas vecumā - 3029 jeb 60 %; pēc darba spējas vecuma 1394 jeb 27 %.

1.1. Darbības pilnvarojums

Valkas NCB ir Valkas novada domes kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kura veic Valkas reģiona galvenās bibliotēkas funkcijas. Bibliotēka darbojas kā koordinējošais konsultatīvais centrs 20 Valkas, Strenču un Smiltenes novada pašvaldības bibliotēkām, kā arī pēc nepieciešamības sniedz atbalstu minēto novadu skolu bibliotēkām. Pēc administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk - ATR) no 2021. gada 1. jūlija, Valkas NCB būs koordinējošais konsultatīvais centrs Smiltenes un Valkas novada bibliotēkām. Uz nenoteiktu laiku pēc ATR bijušā Strenču novada bibliotēkas (jaunais Valmieras novads) turpinās strādāt un sadarboties elektroniskā kataloga jautājumos ar Valkas kolēģēm.

Valkas NCB veic Bibliotēku likumā noteiktās funkcijas un ir reģistrēta šajā likumā noteiktajā kārtībā Bibliotēku reģistrā ar Nr.BLB0433, ko apliecina 2010.gada 21.decembrī izsniegtā Bibliotēkas reģistrācijas apliecība Nr.2233.

Valkas NCB akreditācijas rezultātā piešķirts reģiona galvenās bibliotēkas statuss, ko apliecina Akreditācijas apliecība Nr. 12B, 21.04.2016., kura izdota uz pieciem gadiem. Nākamā akreditācija 2021. gadā.

Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu nodrošina starp Valkas novada domi un Smiltenes un Strenču novada domēm 2010. gadā noslēgtie līgumi "Par sadarbību reģiona bibliotēku darbības nodrošināšanā". 2016. gadā noslēgts līgums "Par sadarbību BIS ALISE ieviešanā un darbības nodrošināšanā" ar profesionālās izglītības kompetences centru "Smiltenes tehnikums"

Valkas NCB darbojas saskaņā ar Valkas novada domes apstiprinātu nolikumu (2009. gada sēdes protokols Nr. 9, 35§. Grozījumi izdarīti 2013. gada 26. septembrī, sēdes protokols Nr. 19, 25§), kas nosaka bibliotēkas funkcijas un uzdevumus:

1. Attīstīt bibliotēku par kultūras, izglītības, informācijas un sabiedriskās saskarsmes centru, nodrošināt operatīvus un kvalitatīvus vietējās sabiedrības vajadzībām atbilstošus informācijas pakalpojumus, sniegt atbalstu vietējās sabiedrības attīstībā;

2. Sniegt kvalitatīvus pakalpojumus bibliotēkas lietotājiem un ar pārējo novada bibliotēku palīdzību nodrošināt bibliotēkas pakalpojumu pieejamību visā novada teritorijā;

3. Veikt bibliotēkai nepieciešamo iespieddarbu un citu dokumentu komplektēšanu, jaunieguvumu apstrādi, iespieddarbu un citu materiālo vērtību uzskaiti un saglabāšanu;

4. Koordinēt un konsultatīvi vadīt reģiona bibliotēku darbu komplektēšanas, katalogizācijas un citos ar BIS ALISE saistītos jautājumos;

5. Veidot reģiona bibliotēku elektronisko kopkatalogu un datubāzes, veikt bibliogrāfisko uzziņu un informācijas darbu;

6. Nodrošināt valsts un novada institūciju sagatavotās un publicētās informācijas pieejamību;

7. Veicināt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstību novada bibliotēkās; nodrošināt bibliotēkas lietotājiem bezmaksas pieeju datoriem, internetam un vispārpieejamiem elektroniskās informācijas resursiem;

8. Veikt bibliotēkas darba procesus atbilstoši bibliotēku nozares nacionālo standartu prasībām;

9. Vākt, apkopot un analizēt informāciju par reģiona bibliotēkas darbu, popularizēt labāko pieredzi, organizēt reģiona bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumus;

10. Izstrādāt ar reģiona bibliotēku attīstību saistītus projektus;

11. Sagatavot ikgadējo statistikas pārskatu un ievadīt datus Latvijas kultūras oficiālās statistikas publicējamo datu vietnē “Kultūras dati”, sekot pārējo reģiona bibliotēku datu ievades pareizībai “Kultūras dati” portālā;

12. Sadarboties ar citām reģiona un valsts bibliotēkām, iekļaujoties starpbibliotēku abonementa (SBA) sistēmā;

13. Veikt citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus;

14. Bibliotēku likuma noteiktā kārtībā atbildēt par bibliotēkas un citu reģiona publisko bibliotēku akreditāciju.

Bibliotēkas lietošanas kārtību nosaka Valkas NCB lietošanas noteikumi, kuri apstiprināti Valkas novada domes 2009.gada 26. novembra Noteikumos Nr.2. (sēdes protokols Nr.9; 35§), izdarīti grozījumi 27.01.2014. (Protokols Nr.1) un 30.10.2014. (Protokols Nr.15.) 2021. gada pirmajā pusē plānota Bibliotēkas lietošanas noteikumu pārskatīšana un aktualizēšana.

Bibliotēka savā darbībā ievēro LR Bibliotēku likumu un citu normatīvo aktu prasības:

Likumi	Noteikumi	
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Bibliotēku likums</u> • <u>Likums "Par Latvijas Nacionālo bibliotēku"</u> • <u>Obligāto eksemplāru likums</u> • <u>Autortiesību likums</u> • <u>Fizisko personu datu apstrādes likums</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Bibliotēku akreditācijas noteikumi</u> • <u>Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi un pielikumi</u> • <u>Nacionālā kopkataloga veidošanas un izmantošanas kārtība</u> • <u>Vietējas nozīmes bibliotēku tīkla darbības noteikumi</u> • <u>Noteikumi par bibliotēkas darbam nepieciešamo darbinieku skaitu un darbinieku amatu ieņemšanai nepieciešamo izglītību</u> • <u>Bibliotēku materiālā un tehniskā pamata normatīvi</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi</u> • <u>Latvijas bibliotēku novadpētniecības darba vadlīnijas</u> • <u>Krājuma veidošanas vadlīnijas Latvijas bibliotēkām</u>

1.2. Vadības modelis un funkcionālā struktūra

Valkas NCB vadības modelis un funkcionālā struktūra veidota, lai spētu realizēt gan tradicionālās bibliotēkas funkcijas, gan sniegt sabiedrībai aktuālus un mūsdienīgus bibliotekāros un informācijas pakalpojumus.

Bibliotēkas struktūru un iestādes amatu sarakstu apstiprina Valkas novada dome, ievērojot Bibliotēku likuma un citu normatīvo aktu prasības. Bibliotēkas darbu vada bibliotēkas direktors, kuru apstiprina un atbrīvo no amata novada dome. Darba līgumu ar Valkas NCB direktoru slēdz Valkas novada domes izpilddirektors. Gadījumos, kad bibliotēkas direktors ir slims, atrodas atvaļinājumā vai citu pamatotu iemeslu dēļ nav ieradies darbā, bibliotēkas direktora pienākumus pilda ar Valkas novada domes izpilddirektora rīkojumu nozīmēta Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja - direktores vietniece.

Lai bibliotēkas darbs noritētu pilnvērtīgi, personāls ir sadalīts trīs nodaļās - Lasītāju apkalpošanas nodaļa; Bērnu literatūras nodaļa; Katalogizācijas un automatizācijas nodaļa, atsevišķi izdalīta Novadpētniecība, Sabiedriskās attiecības un Bibliogrāfija.

Lasītāju apkalpošanas nodaļā ietilpst Periodikas lasītava un Pieaugušo lasītāju abonements. Nodaļā strādā trīs darbinieki. Nodaļas uzdevums - nodrošināt daudzpusīgu pakalpojumu klāstu visu vecumu grupu apmeklētājiem atbilstoši viņu interesēm, nodrošināt brīvu pieeju bibliotēkas krājumam, datu bāzēm, informācijas meklēšanas sistēmām, jebkurai bibliotēkā uzkrātajai informācijai, organizēt literatūru popularizējošus un vispārizglītojošus tematiskus pasākumus, dažāda satura izstādes, jauno grāmatu dienas, sniegt uzziņas un konsultācijas, apmācīt lietotājus izmantot bibliotēku katalogus, datubāzes u.c. informācijas resursus. Pēc lietotāju pieprasījuma veikt dokumentu kopēšanu, drukāšanu, skenēšanu, veikt elektronisko dokumentu piegādi, popularizēt krājumu un bibliotēkas pakalpojumus bibliotēkas interneta vietnē un sociālo tīklu profilos, kā arī piedalīties dažādu ar bibliotēkas darbu un pakalpojumiem saistītu projektu pieteikumu izpētē, izstrādē un realizācijā. Nodrošināt lietotājiem brīvu bezmaksas pieeju bibliotēkas datoriem un internetam. Periodikas lasītavas darbinieka pienākumos ietilpst arī Eiropas Savienības informācijas punkta (ESIP) koordinēšana un informācijas popularizēšana.

Bērnu literatūras nodaļā ietilpst abonements un lasītava. Nodaļā strādā trīs darbinieki – nodaļas vadītāja, galvenā bibliotekāre un galvenā bibliotekāre-metodiķe, kuras atbildībā ir arī bibliotēkas E-lasītava. Nodaļas uzdevums ir strādāt ar bērnu/jauniešu mērķgrupu, komplektēt tai atbilstošu krājumu, kā arī īstenot lasīšanu veicinošas programmas un dažādas saturīgas brīvā laika pavadīšanas aktivitātes, pēc nepieciešamības sniegt uzziņas un konsultācijas, apmācīt lietotājus izmantot bibliotēkas elektronisko katalogu, datubāzes u.c. informācijas resursus. Pēc lietotāju pieprasījuma veikt dokumentu kopēšanu, drukāšanu, skenēšanu, veikt elektronisko dokumentu piegādi, popularizēt krājumu un bibliotēkas pakalpojumus bibliotēkas interneta vietnē un sociālo tīklu profilos, kā arī piedalīties dažādu ar bibliotēkas darbu un pakalpojumiem saistītu projektu pieteikumu izstrādē un realizācijā. Nodrošināt lietotājiem brīvu bezmaksas pieeju bibliotēkas datoriem un internetam.

2021. gada janvārī, balstoties uz Bērnu literatūras nodaļas galvenās bibliotekāres amata pienākumiem, kas, galvenokārt, saistīti ar bibliotēkas publicitātes nodrošināšanu sociālajos tīklos, mājaslapas uzturēšanu un vizuālā noformējuma veidošanu, bibliotekāra amats pārsaukts par **“Sabiedrisko attiecību speciālists”**. Amata apraksts papildināts ar sekojošiem punktiem:

- Savlaicīgi sagatavot informāciju par būtiskākajām bibliotēkas aktualitātēm un nodrošināt tās publicēšanu bibliotēkas mājaslapā, sociālajos tīklos un

atsevišķos gadījumos pašvaldības informatīvajā izdevumā, vietējā laikrakstā un citos plašsaziņas līdzekļos;

- Sagatavot un operatīvi publicēt jaunāko informāciju (t.sk. fotogrāfijas, video) par bibliotēkas politikas un ikdienas darba aktualitātēm bibliotēkas mājaslapā, sociālajos tīklos, vajadzības gadījumā nodrošinot informācijas precizēšanu un atsaukšanu;
- Uzturēt aktīvu, saistošu un jaunākajām grafiskā dizaina tendencēm atbilstošu sociālo tīklu komunikāciju;
- Regulāri informēt vadību par interneta vidē ievietotajām publikācijām un komentāriem, kas saistīti ar bibliotēkas tēlu un tās darbu;
- Organizēt uzskates materiālu sagatavošanu par bibliotēkas darbību;
- Organizēt klientu aptaujas par dažādiem ar bibliotēkas darbību saistītiem jautājumiem.

Sabiedrisko attiecību speciālists nav iekļauts Bērnu literatūras nodaļā, bet izdalīts ā atsevišķs darba virziens.

Katalogizācijas un automatizācijas nodaļā strādā divi darbinieki. Nodaļas vadītāja un galvenā bibliotekāre veic Valkas NCB jaunieguvumu katalogizāciju, eksemplāru reģistrēšanu, tehnisko apstrādi un izslēdz no elektroniskā kataloga norakstītos resursus, kā arī reģiona bibliotēkām pēc to pieprasījuma veic jaunieguvumu katalogizāciju, atbild par Valkas, Smiltenes un Strenču novada bibliotēku kopkataloga ierakstu kvalitāti, veicot nepieciešamo aprakstu rediģēšanu un bezatlīdzības kārtā no privātpersonām un dažādām institūcijām saņemto resursu sadali reģiona bibliotēkām. Nodaļas darbinieki sniedz konsultatīvu un praktisku palīdzību reģiona bibliotēkām krājuma komplektēšanas, rekonplektēšanas, katalogizācijas, klasifikācijas un uzskaites jautājumos. Vadītāja plāno un vada nodaļas darbu, pārrauga krājuma kvalitāti un attīstību, veic visu reģiona bibliotēku krājuma vienību un finansiālo uzskaiti, sagatavo pārskatus.

Bibliotēkā strādā arī **galvenā bibliogrāfe**, kura pilda **sistēmas administratores** pienākumus. Sistēmas administratore atbild par bibliotekāro procesu automatizāciju reģionā, veic administrēšanas un konfigurēšanas darbības bibliotēkas informācijas sistēmā (turpmāk - BIS), kā arī konsultē un apmāca darbiniekus BIS ALISE lietošanā, organizē un veic automatizētās krājuma pārbaudes (inventarizācijas) reģiona bibliotēkās. Galvenā bibliogrāfe nodrošina reģionālā

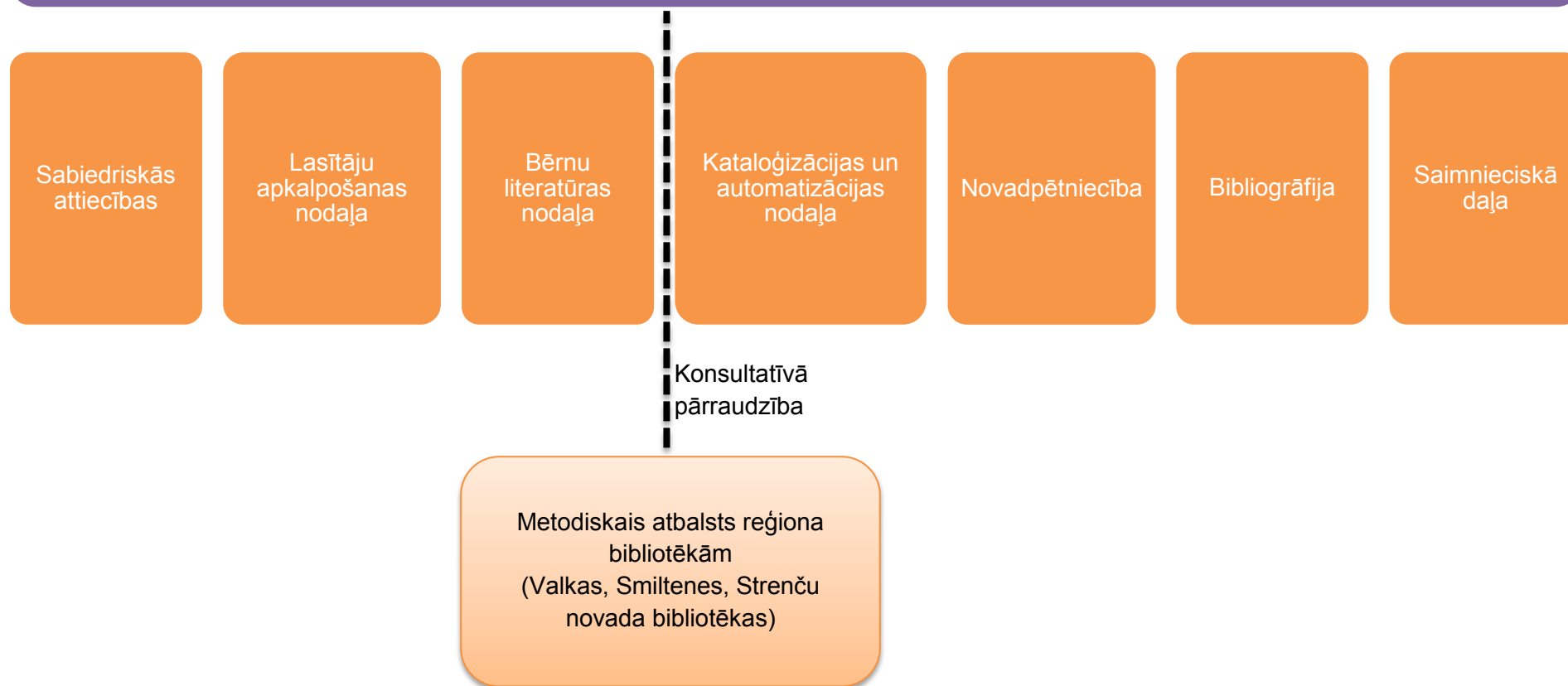
kopkataloga un citu datubāzu pieejamību un atbild par reģiona bibliotēku uzziņu un informācijas darbu. Galvenā bibliogrāfe sadarbībā ar Kataloģizācijas un automatizācijas nodaļas Galveno bibliotekāri veic reģiona laikraksta “Ziemeļlatvija” nozīmīgāko rakstu aprakstīšanas darbu un nodrošina datu ievadi Valkas reģiona Novadpētniecības datubāzē, kā arī piegādā aprakstus Nacionālās bibliogrāfijas analītiskas datu bāzei.

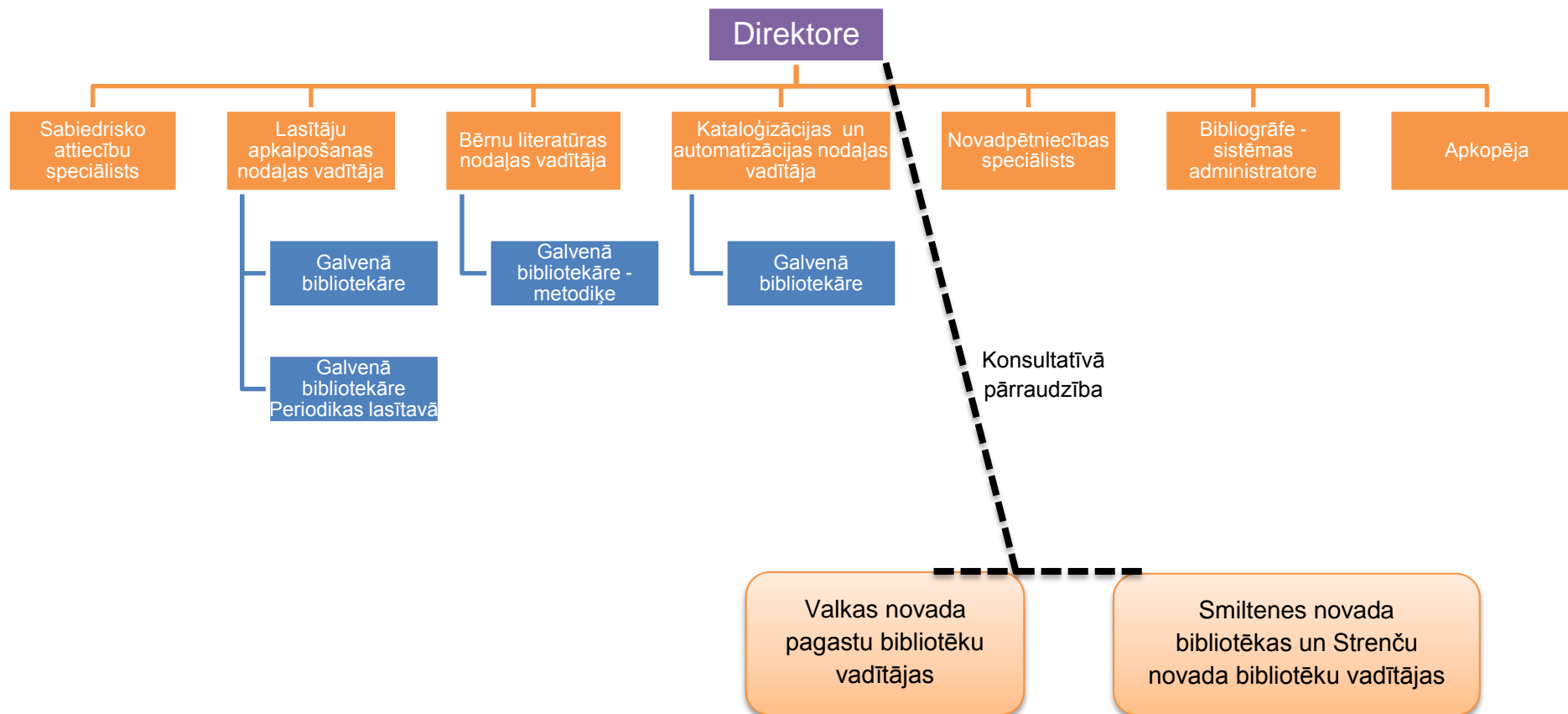
Novadpētniecības jomā strādā viens darbinieks, kura uzdevums ir Valkas novada kultūras un vēstures mantojuma liecību uzkrāšana, saglabāšana, digitalizācija un popularizēšana, kā arī novadpētniecības darba koordinēšana reģionā.

Metodisko un konsultatīvo darbu reģionā sadarbībā ar Valkas NCB attiecīgas jomas speciālistiem un Smiltenes un Strenču novada galveno bibliotēku vadītājiem plāno, koordinē un organizē bibliotēkas direktors kopā ar galveno bibliotekāru-metodiķi. Pēdējos gados metodiskā darba organizēšanā iesaistījusies arī Bērnu literatūras nodaļas vadītāja, kura koordinē “Bērnu, jauniešu un vecāku žūriju”, Skaļās lasīšanas sacensības visām reģiona bibliotēkām, Valkas novadā arī programmas “Grāmatu starts” nodarbības. Galvenā bibliotekāre novadpētniecības darbā sniedz konsultatīvu atbalstu reģiona bibliotekāriem ar novadpētniecības darbu saistītos jautājumos.

Bibliotēkas darbinieku amata pienākumus un tiesības nosaka amata apraksti, ko apstiprina bibliotēkas direktors.

Valkas novada Centrālā bibliotēka

2. attēls Valkas novada Centrālās bibliotēkas hierarhiskā struktūra

1.3. Galveno darbības raksturojošo rādītāju analīze

Mērķi 2018-2020	Izpilde/rezultāts/komentārs
<p>1. Nostiprināt bibliotēkas lomu vietējā kopienā, pilnveidojot to kā daudzfunkcionālu informācijas, kultūras, izglītības un sabiedriskās dzīves centru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2020. gada nogalē veikta lietotāju un citu interesentu aptauja, kurā piedalījās 98 respondenti. Aptauja notika gan elektroniskā formātā, gan bija iespēja aizpildīt drukātas anketas. Aptaujā bija iekļauti jautājumi par Valkas NCB pakalpojumu piedāvājumu, bibliotēkas lietotāju apmeklēšanas paradumiem, informācijas saņemšanas veidiem un bibliotēkas piedāvājuma uzlabošanas iespējām. Aptaujas dalībnieki ir apmierināti ar bibliotēkas piedāvājumu, informāciju par bibliotēku iegūst e-pastā un sociālajos tīklos, visvairāk apmeklē Jauno grāmatu dienas. Respondenti norādījuši, ka bibliotēkā būtu vēlams izveidot individuālās/darba grupu telpas. Sīkāk par rezultātiem šeit. • Lietotāju skaits (1600), apmeklējums (28000) un izsniegums (50000) nav sasniedzis plānoto rezultātu, attiecīgi 2020. gada nogalē šie rādītāji bija 1277, 17701 un 30469. Plānotie rādītāji uzstādīti ļoti optimistiski, ņemot vērā, ka lasītāju skaits katru gadu samazinās (pakāpeniski). Jāpiemin, ka kopējo statistiku ietekmējuši ar Covid-19 infekcijas izplatību saistītie ierobežojumi, kuru dēļ bibliotēkas 2020. gadā strādāja ar pārtraukumiem. Bet neskatoties uz to, visticamāk, ka optimistiskie rādītāji nebūtu sasniegti, jo 2019. gadā, kad bibliotēka darbojās neierobežoti, lasītāju skaits bija 1505, apmeklējums 24688 un izsniegums 41595. • Individuālās apmācības (darbs ar datoru, e-pakalpojumi, datubāzes) tiek organizētas pēc pieprasījuma. Bibliotekāri apmāca lietotājus informācijas meklēšanā elektroniskajā katalogā un datubāzēs, darbam ar datoru. 2019. gadā bibliotekāre reemigrācijas projekta ietvaros palīdzēja pilsētas iedzīvotājam apgūt latviešu valodu. • Bērnu un jauniešu, un pieaugušo auditorijai organizēto pasākumu skaitu skat. tabulā 1.3.1. Bibliotēkas darba kvantitatīvie rādītāji. • Organizēto pasākumu un izstāžu sadalījumu pa gadiem skat. sadaļā 1.3.1. Bibliotēkas darba kvantitatīvie rādītāji. • Valkas NCB 2018. gadā piedalījās pilsētas svētkos, regulāri piedalās pilsētas sakopšanas

	<p>talkās un Ziemassvētku noskaņas radīšanas aicinājumā, izrotājot bibliotēkas logus. Sadarbībā ar Valkas novada domes projektu un attīstības daļu tiek realizēti projekti, kas vērsti uz bērnu auditoriju.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laika posmā no 2018. līdz 2020. gadam realizēti 10 Valkas bibliotēkas sagatavoti projekti (apstiprināti VKKF, LAD, LR Ārlietu ministrijā, Izdevniecībā “Liels un mazs”, EDIC Valmiera). Par Valkas NCB realizētajiem projektiem sīkāk var uzzināt šeit.
<p>2. Pilnveidot darbinieku profesionālās kompetences, tā uzlabojot sniegto pakalpojumu kvalitāti un veidojot bibliotēku par nozīmīgu profesionālās informācijas un konsultatīvās palīdzības centru novadā un reģionā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valkas reģiona bibliotekāri 2020. gadā devušies pieredzes apmaiņas braucienā uz Repinas novadu Igaunijā. • 2020. gadā pieauga dažādās tiešsaistes programmās rīkoto mācību skaits. Valkas reģiona bibliotekāri aktīvi izmantoja iespēju piedalīties dažādos bezmaksas vebināros. • Bērnu literatūras nodaļas galvenajai bibliotekārei pārskatīti amata pienākumi un uzticēts arī metodiķa darbs. Metodiskais darbs ar reģiona bibliotekām 2020. gadā tika traucēts Covid-19 infekcijas izplatības saistīto ierobežojumu dēļ. 2018. un 2019. gadā tika rīkotas kopīgas sanāksšanas, pārskatu prezentēšana, semināri un nodarbības. • 2019. gada rudenī pensijā devās ilggadējā Valkas NCB direktore, tāpēc 2020. gadā darbu uzsāka jauna direktore. Līdz jaunās direktores darba uzsākšanai direktores pienākumus veica Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja – direktores vietniece. 2020. gada jūnijā pensijā devās ilggadējā Bērnu literatūras nodaļas vadītāja. Viņas darbu pārņēma darbiniece, kas Valkas NCB strādā kopš 2017. gada. • Valkas NCB Kataloģizācijas un automatizācijas nodaļas darbinieces ir atsaucīgas un ikdienā palīdz reģiona bibliotekārēm dažādos ar elektronisko katalogu saistītos jautājumos. Bērnu literatūras nodaļas vadītāja koordinē reģiona bibliotēku dalību “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā”, Skaļās lasīšanas sacensībās un Valkas novadā koordinē arī programmas “Grāmatu starts” nodarbības. <p>-Plānošanas periodā nav nostiprināta sadarbība ar Valgas bibliotēku (Igaunija)</p>
<p>3. Pilnveidot bibliotēkas vidi un materiāli tehnisko bāzi, padarot to par vizuāli pievilcīgu, mājīgu, ērti pieejamu un daudzfunkcionāli izmantojamu iestādi.</p>	<p>Šajā sadaļā iepriekšējā plānošanas periodā izpildīts tikai viens uzdevums:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krājumā ievietotas informatīvas norādes, lai lietotāji paši varētu orientēties krājumā un atrast nepieciešamo literatūru. <p>-Nav veikts ne kosmētiskais remonts, ne iegādātas jaunas mēbeles, ne jauni datori. Jaunākie</p>

	<p>datori bibliotēkā iegādāti Valkas novada domes izstrādātā projekta ietvaros 2015.gadā. 2020.gadā Kultūras informācijas sistēmu centram atgriezti četri projekta 3TD datori. Šobrīd bibliotēkā esošais datoru skaits un tehniskais stāvoklis ir apmierinošs.</p>
<p>4.Pilnveidot bibliotēkas publicitāti un uzlabot reklāmu, tā veicinot bibliotēkas atpazīstamību panākot lielāku publiskumu un izmantojumu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2019. gadā iegādātas magnētiskās grāmatzīmes ar bibliotēkas logo un uzrakstu “Sajūti lasītprieku”. Grāmatzīmes tiek dāvinātas kopā ar Valkas novada suvenīriem (bločiņi, pildspalvas) konkursu dalībniekiem un bibliotēkas viesiem pēc nepieciešamības. • 2020. gada rudenī darbu uzsāka jauna darbiniece, kuras galvenie darba pienākumi ir sociālo tīklu administrēšana, mājaslapas uzturēšana un vizuālā noformējuma veidošana. Kopš 2021. gada janvāra amats pārsaukts no “Galvenais bibliotekārs” uz “Sabiedrisko attiecību speciālists”. • 2018. gadā izveidots bibliotēkas Instagram kants. • Mājaslapā notiek regulāra satura papildināšana un pilnveidošana. • Kopš 2020. gada publicitātes darbs kļuvis plānveidīgs un sakārtots. Tiek rīkotas akcijas un konkursi bibliotēkas un tās piedāvājuma popularizēšanai, sekotāju piesaistīšanai (piemēram, šeit). Valkas NCB radīts mūsdienīgs un atvērts tēls. <ul style="list-style-type: none"> - Mājaslapā nav izveidota sadaļa “Jautā bibliotekāram”.
<p>5.Veicināt bibliotēkas krājuma izmantojamību, palielinot apmeklējumu, izsniegumu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Valkas NCB joprojām katru mēnesi organizē “Jauno grāmatu dienas”, kas ir viens no iecienītākajiem bibliotēkas piedāvājumiem. Ar jaunajām grāmatām iespējams iepazīties arī bibliotēkas mājaslapā, autorizētajiem lietotājiem uz grāmatu iespējams pieteikties elektroniski. • Katru mēnesi Valkas NCB turpina izsūtīt bibliotēkas jaunumus e-pastā tiem lasītājiem, kuri piekrituši to saņemšanai (Sveiks, Lasītāj!). Apsverot krājuma komplektēšanas finansiālās iespējas, tiek ņemtas vērā arī lasītāju individuālās vēlmes, ja nepieciešama kāda konkrēta grāmata, kas nav krājumā. Notiek grāmatu pienešana uz mājām. • 2020. gadā Covid-19 infekcijas izplatības saistīto ierobežojumu ietekmē pieauga lietotāju interese par iespēju saņemt autorizācijas datus, lai piekļūtu 3td.lv e-grāmatu bibliotēkai. • Valkas NCB popularizēja Novadpētniecības krājumu (#novadpētniecībavalkasnovadā) un tika sagatavotas virtuālās izstādes (6) . <p>-Plānošanas periodā nav ieviests periodikas “nakts abonements”, nav paplašināts datubāzu</p>

	<p>piedāvājums.</p> <p>-Bibliotekārais aptvērums samazinās katru gadu. 2020. gadā samazinājums ir par 15%, salīdzinot ar 2019. gadu, bet salīdzinot 2019. ar 2018. gadu -1%. 2020. gada straujais kritums izskaidrojams ar Covid-19 vīrusa izplatības ierobežojumiem.</p>
<p>6. Vairojot bērnos un jauniešos lasītprasmi un radīt bibliotēkā ārpusstundu lasīšanai labvēlīgu un saturīgu brīvā laika pavadīšanas vidi, ievērojot bērnu un jauniešu informācijas, kultūras un izklaides vajadzības.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pasākuma cikls “Bērnu rīti” bērniem ar ģimenēm (reizi mēnesī) īstenots 2018., 2019. gada ziemas, pavasara un rudens sezonā (kopā 18 pasākumi). 2020. gadā notikuši tikai 3 pasākumi (divi ziemā un viens rudenī). Covid-19 vīrusa izplatības ierobežojumu dēļ tika noteikti pasākumu rīkošanas ierobežojumi. • Turpināta dalība “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā” gan popularizējot kolekcijas grāmatas, gan piedaloties to vērtēšanā. Ik gadu bibliotēka BJVŽ ekspertiem rīko īpašu godināšanas pasākumu un dāvina LNB Bērnu literatūras centra sarūpētos suvenīrus. Valkas NCB koordinē BJVŽ grāmatu, plakātu, suvenīru sadali publiskajām un skolu bibliotēkām Valkas reģionā. • Valkas novadā programmas “Grāmatu starts” darbu koordinē Valkas NCB, sadarbojoties ar visām Valkas novada publiskajām bibliotēkām. Tiek organizēta Mazā Pūčulēna skoliņa ar trim saturiski vienotām nodarbībām, no kurām pirmā un otrā notiek ģimenes dzīvesvietai tuvākajā publiskajā bibliotēkā un trešā notiek Valkas NCB kā skoliņas noslēgums. Nodrošināta programmas publicitāte Valkas NCB mājaslapā, sociālo tīklu kontos. • Valkas reģionā popularizēta Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība, iesaistot publiskās bibliotēkas un skolas. 1. kārtā un 2. kārtas pusfināls notiek skolās un bibliotēkās, kur nodrošināts atbalsts ar plakātiem, diplomiem, dalībnieku vērtēšanu. Valkas reģiona fināls (jeb 2. kārtas fināls) organizēts klātienē Valkas NCB un Smiltenes novada bibliotēkā, attālināti Strenču pilsētas bibliotēkā (dalībnieku iesūtīti video). • Lai popularizētu bibliotēkā pieejamās datubāzes un tajās atrodamo informāciju, tika veidotas mācību nodarbības Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzijas skolēniem, kuri veica uzdevumus darba lapās, savās viedierīcēs izmantojot vietnes: Biblioteka.valka.lv, Letonika.lv, Lndb.lv. • Saziņa ar bērniem un jauniešiem, izmantojot sociālos tīklus un aplikācijas, nav īstenota, jo

	<p>to izmantošana ir atļauta no 16 gadu vecuma. Informācijas nodošanai lietotājiem (līdz 18 gadiem) tiek izmantotas īsziņas, tās nosūtot uz viņu vecāku/ aizbildņu telefonu numuriem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasīšanas veicināšanas aktivitātes Valkas NCB: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lasīšanas darbnīca ir Valkas NCB iniciatīva, kurā tiek vadītas nodarbības bērniem, īstenojot tās Valkas pilsētas bērnudārzos, kā arī bibliotēkā. Nodarbībā tiek iekļautas dažādas aktivitātes – runāšana, klausīšanās, domāšana, sadarbība, rotaļas, praktiska un radoša darbošanās. Izstrādāta Lasīšanas darbnīcas interešu izglītības programma. ○ Valkas NCB Bērnu literatūras nodaļas tradīcija ir bērniem vasarā organizēt ar lasīšanu saistītas nodarbes (tikšanās reizi nedēļā viena mēneša ietvaros), kurās klausīties, uzzināt, lasīt un aizrautīgi darboties. Vasaras nodarbībās popularizēts projekts “Mūsu mazā bibliotēka”, trimdas žurnāls “Mazputniņš”, žurnāls bērniem “Pikolo”. • Valkas NCB iegādātas DVD filmas, kas ir atbilstošas literāram darbam, iegādātas galda spēles, ko spēlēt kopā ar draugiem un ģimenē. • Sadarbībā ar Valkas novada izglītības iestādēm Valkas NCB Bērnu literatūras nodaļa īstenojusi vairākas tematiskas nodarbības (gan bibliotēkā, gan uz vietas izglītības iestādē): ieskats bērnu grāmatu (un citu resursu) jaunieguvumos, darbs datubāzēs un informācijas meklēšanā, izglītojošas nodarbības par ES tēmām (sadarbībā ar ESIP Valka). • Sadarbībā ar Drossinternets.lv Valkas un Smiltenes novadā īstenotas nodarbības par drošu un jēgpilnu interneta lietošanu, medijpratību, atbildību un cieņu internetā, izspēlēta galda spēle “Vaifija spēle”, atzīmējot Drošāka interneta dienu. Valkas NCB Bērnu literatūras nodaļas bibliotekāre ir iesaistījusies Drošāka interneta vēstnešu aktivitātēs. • Valkas NCB piedalījiesies Valkas novada Karjeras dienu 9. klašu skolēniem norisē ar pašvaldības iestāžu iepazīšanu, popularizējot bibliotēkas darbu.
<p>6.1.Padarīt bibliotēku interesantu, pieejamu un pievilcīgu lasītājiem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2018.gada pavasarī ceļojošā Ievas Jurjānes zīmējumu izstāde Kārļa Skalbes pasakai “Kaķīša dzirnavas”. (TE) • 2018.gada novembrī ceļojošā izstāde “Kur bērnam augt” Bērnu literatūra Zviedrijā. (TE) • 2020. gada rudenī ceļojošā izstāde “Zīmē & Rīmē”, veltīta māksliniekam un rakstniekam,

	<p>bērnu grāmatu autoram Albertam Kronenbergam. (TE)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliotēkā divas reizes gadā tiek izlikta dažādas bērnu interešu izglītības pulciņu darbu izstādes, piemēram, 2020. gada nogalē Valkas bērnu aušanas pulciņa “Atspolīte” darbu izstāde. (TE) • 2020. gada pavasarī Periodikas lasītava izvietota 1. stāvā, lai lasītājiem būtu ērtāka piekļuve visiem periodikas izdevumiem (iepriekš 1. stāvā bija tikai jaunākā periodika).
<p>8. Attīstīt vietējo kultūras vērtību saglabāšanu digitālajā vidē. Novadpētniecības materiālu plašāka pieejamības nodrošināšana Valkas NCB elektroniskajā kopkatalogā un Valkas NCB mājas lapā.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Novadpētniecības mapes aprakstītas Elektroniskajā katalogā (EK). Apraksta anotācijā ievietota saite uz ierakstiem novadpētniecības datubāzē (NDB). Mājaslapā ievietots mapju saraksts ar saitēm uz ierakstiem EK. • Veidojot materiālus izstādēm vai novadnieku jubilejām, mapju saturs salīdzināts ar NDB pieejamajiem ierakstiem, papildināti trūkstošie vai pievienotas saites/informācija par rakstiem no periodika.lv. • Bibliogrāfiskajiem ierakstiem NDB pievienoti ieskenēti raksti. Laikraksta “Ziemeļlatvija” publikācijas netiek kopētas, tās krājas elektroniskajās mapēs. Bibliogrāfiskā ieraksta piezīmju laukā norādīts “Pieejams arī Valkas bibliotēkas novadpētniecības e- mapē...”. • Mājaslapas sadaļā <i>Novadpētniecība</i> papildināta informācija par novadniekiem, pievienotas saites uz novadnieku-autoru grāmatām, kas atrodamas LNB digitālajā bibliotēkā. Šis darbs tiek turpināts. • Mājaslapā izveidota sadaļa “Novada kultūrvēsture”, tajā ievietota informācija par kultūrvēstures objektiem: saites uz ierakstiem EK, NDB un / vai virtuālas izstādes. • Mājaslapā papildināta informācija par citu Valkas, Strenču un Smiltenes novada bibliotēku novadpētniecības krājumā esošiem materiāliem, tomēr pilnībā visas bibliotēkas nav aptvertas. • Mājaslapā izveidota sadaļa virtuālajām izstādēm. • Mājaslapā izveidota sadaļa „Kādreiz Valkā”, kurā ievietoti cikla „Izzudis, bet ne pazudis” ietvaros savāktie materiāli, kā arī citi sadarbībā ar iedzīvotājiem pierakstīti atmiņu stāstu fragmenti, foto materiāli. • Nozīmīgi novadpētniecības materiāli tiek digitalizēti un pievienoti ierakstiem EK vai NDB.

Katalogizācijas un automatizācijas nodaļas mērķu un uzdevumu izpildi skat. dokumentā “**VALKAS NOVADA CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA ORGANIZĀCIJAS UN ATTĪSTĪBAS POLITIKA 2021.-2023. GADAM**”.

1.3.1. Bibliotēkas darba kvantitatīvie rādītāji

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Lietotāju skaits	1537	1505	1277	-2,1	-17,8
<i>t. sk. bērni</i>	476	448	391	-6,3	-14,6
Bibliotēkas apmeklējums	28248	24668	17701	-14,5	-39,3
<i>t. sk. bērni</i>	9941	8709	4951	-14,2	-75,9
Virtuālais apmeklējums	39772	36261	40673	-9,7	+12,1
Izsniegums kopā	45788	41595	30469	-10,1	-36,5
<i>t. sk. grāmatas</i>	23307	21073	19358	-10,6	-8,8
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	20949	18398	10078	-13,9	-82,5
<i>t. sk. bērniem</i>	5526	5164	3627	-7,0	-42,3
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	29,7%	29,4%	25%	-1	-15
<i>t.sk. bērni līdz 18 g.</i>	61	57,6	51	-5,6	-11,4
Iedzīvotāju skaits	5173	5113	5078	-1,15	-0,68
Tematiskie pasākumi	120	113	76	-5,8	-32,7
Izstādes	71	73	45	+2,8	-38

Analizējot tabulā iekļautos rādītājus, ir redzams, ka bibliotēkas lietotāju skaits un pakalpojumu izmantojamība sarūk gadu no gada. Salīdzinot 2018. gada un 2019. gada rādītājus, lejupslīde ir samērā mērena: lietotāju skaits -2,1%, apmeklējumu skaits -14,5%, izsniegums -10%, savukārt starpība starp 2019. gadu un 2020. gadu ir krietni ievērojamāka: lietotāju skaits -17,8%, apmeklējumu skaits -39,3%, izsniegums -36,5. Tas izskaidrojams ar Covid-19 vīrusa izplatības ierobežojumiem, kas skāruši visu bibliotēkas nozari Latvijā. Pirms 3 gadiem vēl optimistiski tika prognozēts lietotāju skaita un apmeklējuma pieaugums (attiecīgi arī izsnieguma), bet diemžēl 2020. gads, kad pakalpojumu sniegšana bija ierobežota, izmainīja statistiku uz rādītāju straujāku lejupslīdi. Turpmākajos gados būtu jārēķinās ar mērenu lietotāju skaita, izsnieguma un apmeklējuma rādītāju lejupslīdi (pozitīvā gadījumā rādītāji nemainīgi vai augšupejoši).

Statistikas dati, kas atspoguļo ar darbu ar bērniem, 2020. gadā sarukuši visvairāk: lietotāju skaits -14,6%, apmeklējums -75,9%, izsniegums -42%, jo bija

liegta uzturēšanās bibliotēkā (brīžiem bibliotēku apmeklēt nedrīkstēja vispār). Nenotika tematiskie pasākumi bērniem, Bērnu literatūras nodaļas vadītāja nedrīkstēja doties uz pirmsskolas izglītības iestādēm, lai ieinteresētu bērnus atnākt uz bibliotēku un izvēlēties sev tīkamu grāmatu. Pozitīvais 2020. gadā ir virtuālo apmeklējumu pieaugums par 12%. Arī darbs ar bērniem tika veikts virtuāli, kad daži pedagogi uzaicināja bibliotekāri pieslēgties mācību nodarbībām kādā tiešsaistes programmā.

Izvērtējot minimālo Valkas pilsētas iedzīvotāju skaita samazinājumu (2019. gadā -1,15% , 2020. gadā - 0,68%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu) jāsecina, ka normālos darba apstākļos 2020. gada statistika nebūtu ar tik lielu lejupslīdi, kā tas ir šobrīd, jo bibliotēkas darbs bijis aktīvs un pamanāms.

1.3.2. Krājuma apjomu raksturojošie kvantitatīvie rādītāji

	2018	2019*	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Jaunieguvumi	2208	2186+163=2349	2097	-1	-4,2
Izslēgtie resursi	2540	2375	3921	-6,9	+65,1
Krājuma kopskaits	35530	35504	33680	-0,7	-5,4

**2019. gada rādītāju ailē analizēts pirmais skaitlis, jo tas ir reālais jaunieguvumu skaits. Otrais skaitlis ir no Omuļu bibliotēkas saņemtās grāmatas, sakarā ar krājuma likvidāciju.*

1.3.3. Krājuma attīstību raksturojošie kvalitatīvie rādītāji

	2018	2019	2020	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Jaunieguvumi kopā	2208	2186+163=2349	2097	-1	-4,2
<i>t. sk. grāmatas</i>	1093	996+163=1159	1099	-9,7	+10,3
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	196	202+62=264	251	+3,1	+24,3
<i>t. sk. bērniem (pirmssk. un sākumsk.)</i>	277	226+8=234	280	-22,6	+23,9
Izslēgtie dokumenti	2540	2375	3921	-6,9	+65,1
Krājuma kopskaits	35530	35504	33680	-0,7	-5,4
Grāmatu krājuma apgrozība	0,72	0,70	0,65	-2,9	-7,7
Periodisko izdevumu apgrozība	9,49	8,37	4,72	-13,4	-77
Kopējā krājuma apgrozība	1,29	1,17	0,9	-10,3	-30

**2019. gada rādītāju ailē analizēts pirmais skaitlis, jo tas ir reālais jaunieguvumu skaits. Otrais skaitlis ir no Omuļu bibliotēkas saņemtās grāmatas, sakarā ar krājuma likvidāciju.*

2020. gadā periodisko izdevumu samazinājums (pārtraukts ņemt uzskaitē dāvinātos periodikas eksemplārus) ietekmējis kopējo jaunieguvumu skaitu, kas ir ar mīnus zīmi. Pārējie krājuma kustības rādītāji 2020. gadā ir ar plus zīmi, jo palielinājies pašvaldības finansējums un realizēti LNB projekti. Visvairāk iepriecina jaunieguvumu skaita palielinājums bērniem un jauniešiem (23,9%), jo tā bija viena no 2020. gada krājuma komplektēšanas prioritātēm. Panākts latviešu daiļliteratūras jaunieguvumu skaita palielinājums, kas arī bija viena 2020. gada prioritātēm. 22,2% no jaunieguvumiem ir latviešu daiļliteratūra (neieskaitot periodiku), kas ir par 3,6% vairāk kā 2019. gadā.

Krājuma komplektēšanas avoti ir pirkumi, abonēšana, dāvinājumi, projektos iegūtās grāmatas (LNB projekti: “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un “Vērtīgo grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” 2020. gadā 52 grāmatas par 551,10 EUR).

2020. gadā jaunieguvumi sastāda 6,2% no kopējā krājuma, tie ir 2097 resursi par 12594,09 EUR (ieskaitot periodiku). Neieskaitot periodiku, iepirkti 862 resursi (76,3%), dāvinājumos saņemti 268 resursi (23,7%). 2020. gadā dāvinājumu skaits samazinājies par 73 vienībām, iepirkto resursu skaits palielinājies par 115, salīdzinot ar 2019. gadu. Tātad galvenais finansējuma avots ir pašvaldības budžets.

Iegādājoties daiļliteratūru, tiek izvērtēta satura un fiziskā kvalitāte. Uzziņu literatūra komplektēta, vadoties no lietotāju pieprasījuma un bibliotēkas profila, izvērtējot izdevumu saturu. Par uzziņu literatūru ir izdarīts secinājums, ka pietrūkst jaunu, kvalitatīva satura izdevumu, piemēram, par pedagogiju, par sociālo darbu, juridiskā literatūra. Bērnu literatūras iegādē prioritāte ir oriģinālliteratūrai, saturiski augstvērtīgām tulkotām grāmatām, attīstošām galda spēlēm, izdevumiem, kas rosina bērnus uzzināt, mācīties, darboties, attīstīties.

Krājuma apgrozība diemžēl gadu no gada samazinās. Pēdējo trīs gadu laikā krājuma apgrozība samazinājusies par 0,08 vienībām jeb nokritusies uz 0,65. Periodisko izdevumu apgrozības ievērojamais samazinājums par 77%, salīdzinot 2019. ar 2020. gadu, skaidrojams ar Covid-19 vīrusa izplatības ierobežojumiem, kad bibliotēkas nedrīkstēja izsniegt resursus un ļoti ilgu laiku gan grāmatas, gan periodiskie izdevumi bija jāliek 72h karantīnā, kas nozīmē, ka krājuma apgrozība noritēja krietni lēnāk kā strādājot normālos, bezierobežojumu apstākļos.

1.4. Bibliotēkas personāls

Valkas NCB strādā 12 darbinieki, no tiem 11 nodarbināti bibliotekārajā darbā. Direktore veic administratīvo darbu, trīs darbinieki nodarbināti Lasītāju apkalpošanas nodaļā, divi darbinieki – Bērnu literatūras nodaļā, viens novadpētniecības darbā, viens sabiedrisko attiecību darbā, viens bibliogrāfa un sistēmas administrēšanas darbā un divi darbinieki – Katalogizācijas un automatizācijas nodaļā. Bibliotēkā ir viens tehniskais darbinieks (apkopēja).

Valkas NCB darbinieki un izglītības līmenis:

	Valkas NCB
Darbinieku kopskaits	12
t.sk. bibliotekārie darbinieki	11
<i>No tiem ar bibliotekāro izglītību</i>	8
t.sk. ar maģistra grādu	1
ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1
t.sk. ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni	6
<i>No tiem ar izglītību citās jomās</i>	3
t.sk. ar bakalaura grādu	2
ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību	1
Pārējie darbinieki	1
No kopējā bibliotekāro darbinieku skaita sievietes	11

No 2020. gada Valkas NCB Bērnu literatūras nodaļā ir jauna vadītāja, ilggadējā vadītāja devusies pensijā. Savukārt, no 2020. gada 1. oktobra Valkas NCB ir arī jauna direktore, jo ilggadējā direktore devās pensijā 2019. gada nogalē. Līdz 2020. gada 1. oktobrim direktores pienākumus veica Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja – direktores vietniece.

2020. gada rudenī un 2021. gada sākumā Valkas NCB darbu uzsākušas divas jaunas darbinieces – sabiedrisko attiecību speciāliste un galvenā bibliotekāre Periodikas lasītavā. Kolektīvā notiek paaudžu nomaiņa, bet jaunajiem darbiniekiem nav bibliotekārās izglītības.

1.5. Finansējums

Valkas NCB finansiālā nodrošinājuma avoti ir Valkas novada domes budžeta piešķirums, bibliotēkas maksas pakalpojumi un VKKF un citu organizāciju piešķirumi projektu realizācijai.

Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanai (metodiskais, konsultatīvais darbs un profesionālās pilnveides pasākumu organizēšana Smiltenes un Strenču novada bibliotēkās) līdzekļus piešķir Smiltenes un Strenču novada domes, kā arī PIKC “Smiltenes tehnikums”, kopā gadā 1963 EUR.

Tabula “Valkas NCB finansiālais nodrošinājums”

	2018	2019	2020	2020/2019
Kopā (EUR)	144873	146280	147042	+0,5%
Pašvaldības finansējums	138953	139708	143512	+2,72%
Citi ieņēmumi:	5920	6572	3530	-46,3%
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	753	799	527	-34%
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	13	0	0	-
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	450	1100	1040	-5,5%
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	4673	4673	1963	-58%

Tabula “Valkas NCB izdevumi”

	2018	2019	2020	2020/2019
Izdevumi kopā (EUR)	142712	146280	143512	-1,9%
Darbinieku atalgojums (bruto)	88581	88395	88892	+0,6%
Krājuma komplektēšana	10791	10804	10644	-1,5%

Pašvaldības finansējums 2020. gadā Valkas NCB palielinājies par 2,7%, bet samazinājušies citi ieņēmumi, kā rezultātā bibliotēkas kopējais budžets audzis vien par 0,5 %.

2020. gadā par 34% samazinājušies maksas pakalpojumu ieņēmumi. Tas izskaidrojams, ka gan pavasarī, gan gada nogalē bibliotēkas bija apmeklētājiem slēgtas, tādēļ netika sniegti maksas pakalpojumi. Samazinājušies arī ieņēmumi no Smiltenes un Strenču novada pašvaldībām par metodiskā darba veikšanu atsevišķām Valkas NCB darbiniecēm: direktorei, metodiķei, Kataloģizācijas un automatizācijas nodaļas vadītājai un Bibliotēku informācijas sistēmas ALISE (turpmāk tekstā – BIS ALISE) administratorei/bibliogrāfei. Pārslēdzot sadarbības vienošanās, kopumā no abām pašvaldībām ieņēmumi tika samazināti par 58%.

2020. gadā tika palielinātas darba algas: galvenajām bibliotekārēm par 30 EUR, metodiķei par 50 EUR, nodaļu vadītājām par 20 EUR, bet bibliotēkas direktores alga palika nemainīga. Kopējais atalgojuma pieaugums, salīdzinot ar 2019. gadu, bija +0,6%. Lai gan atalgojums tika paaugstināts, Valkas novadā bibliotekāriem ir zemas algas, kas kavē jaunu, kvalificētu bibliotekāru piesaisti. Neskatoties uz 5% samazinājumu VKKF projektu finansējumā, Valkas NCB 2020. gada pavasarī, vasarā un rudenī realizētas vairākas interesantas un kvalitatīvas klātienē tikšanās ar autoriem. Krājuma finansējums samazinājies par 1,5%.

Valkas novada domes finansējums bibliotēkai ir stabils un kopumā nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu, bet finanšu līdzekļi bibliotēkas mūsdienīgai attīstībai ir nepietiekami, īpaši aprīkojuma nomainībai un modernizēšanai, telpu funkcionalitātes, dizaina uzlabošanai un labiekārtošanai.

1.6. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras vērtējums

Atrašanās vieta	Funkcija (finansējuma avots)	OS	Operatīvā atmiņa (RAM)	Procesors (GHz)	Iegādāts/saņemts	Plānots nomainīt
Periodikas lasītava 1.stāvā	Darbinieka (dāvinājums)	WIN 7	4 GB	3.1	07.2017.	
Periodikas lasītava 1.stāvā	Publiskais (PIPP projekts)	WIN 8.1	4 GB	3.0	05.2015.	
Bērnu lit. nodaļas lasītava	Publiskais (3TD)	WIN 7	2 GB	1.8	09.2008.	2021-2023
Bērnu lit. nodaļa	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1 Pro	4 GB	3.5	2014. g.	
Bērnu lit. nodaļa (PC "DELL")	Darbinieka (budžets)	WIN 7	8 GB	2.5	2014.g.	
E-lasītava	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1 Pro	8 GB	3.7	08.2016.	
E-lasītava	Publiskais (PIPP projekts)	WIN 8.1	4 GB	3.0	05.2015.	
E-lasītava	Publiskais (PIPP projekts)	WIN 8.1	4 GB	3.0	05.2015.	
E-lasītava	Publiskais (PIPP projekts)	WIN 8.1	4 GB	3.0	05.2015.	
Abonements	Publiskais (PIPP projekts)	WIN 8.1	4 GB	3.0	05.2015.	
Abonements	Darbinieka (V/A KISC)	WIN 8.1 Pro	4GB	3.3	2012.g.	
Abonements	Darbinieka (dāvinājums)	WIN 7	4 GB	3.1	07.2017.	
Abonements (PC "Gauja")	Darbinieka (budžets)	WIN 7	6 GB	2.5	2013. g.	
Novadpētniecība	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1 Pro	8 GB	3.7	08.2016.	
Galvenais bibliogrāfs	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1	8 GB	3.2	10.2015.	
Sabiedrisko attiecību speciāliste	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1 Pro	8 GB	3.5	2014. g.	
PC "Samsung"	Darbinieka (Lattelecom)	WIN 7	6 GB	2.13	2011.g.	

Katalogizācija un automatizācija	Darbinieka (budžets)	WIN 8.1	8 GB	3.2	10.2015.	
Katalogizācija un automatizācija	Darbinieka (budžets)	WIN 10 Pro	8 GB	3.7	2019.g.	
Direktora kabinets	Darbinieka (V/A KISC)	WIN 7	4GB	3.3	2012.g.	2021-2023

2020. gada nogalē tika norakstīti un atgriezti KISC četri projekta 3TD datori. Viens projekta dators saglabāts Bērnu literatūras nodaļā, lietotāju un pasākumu vajadzībām.

Pārējie datori bibliotēkā piegādāti par budžeta līdzekļiem pašvaldības īstenotā projekta „Publisko interneta pieejas punktu attīstība Valkas novadā” ietvaros un saņemti kā dāvinājumi. Lietotājiem pieejamie datori ir apmierinošā stāvoklī (iegādāti 2015. gadā). Šobrīd bibliotēkā izveidotas 5 darba stacijas lietotāju darbam ar datoru. Pie šī brīža bibliotēkas noslodzes vairāk darba vietu bibliotēkā nav nepieciešamas.

Nākamajā plānošanas periodā jādomā par jauna portatīvā datora iegādi bibliotēkas direktorei un Lasītāju apkalpošanas nodaļas Abonementa darbinieka datora nomaiņu. Ar laiku būtu nepieciešams iegādāties tieši portatīvos datorus, jo, kā pierādīja Covid-19 pandēmija, var rasties situācijas, kad darbiniekam ir nepieciešams strādāt no mājām, tāpēc ir ērti, ja darba datoru ar visiem nepieciešamajiem failiem darbinieks var paņemt līdzi un būt gatavs strādāt attālināti.

1.6.1. Citas bibliotēkā esošās ierīces

Iekārta	Skaitis	Iegādes gads
Printeris	4	2000.;2012.
Multifunkcionālā iekārta A3 (krāsu)	1	2014.
Multifunkcionālā iekārta (melnbaltā)	1	2008.
Multifunkcionālā iekārta A3 (krāsu)	1	2015.
Fakss	1	2006.
Viedtālrunis	1	2021.
Brošētājs	1	2001.
Laminēšanas iekārta	1	2014.
Fotoaparāts	1	2014.
Kases aparāts	1	2016.
Projektors	1	2019.
Televizors	1	-
Diktofons	1	2013.

Bibliotēkā esošās iekārtas pārsvarā ir labā stāvoklī. Lietotājiem iespējams sniegt kvalitatīvus pakalpojumus, kas saistīti ar kopēšanu, skenēšanu un izdruku. 2019. gadā iegādāts jauns projektors, bet 2021. gada sākumā jauns viedtālrunis. 2022. gadā būtu nepieciešams iegādāties vēl vienu viedtālruni Bērnu literatūras nodaļas vajadzībām.

Protams, domājot par jaunu pakalpojumu ieviešanu un jauniešu auditorijas piesaistīšanu, būtu nepieciešams iegādāties interesantas, dažādam saturam pielāgojamas un interaktīvas tehnoloģijas, taču tam jānotiek pārdomāti un plānveidīgi, radot sasaisti ar bibliotēkas pamatpakalpojumiem un uzdevumiem – grāmatu (u.c. resursu) saņemšana, intereses par lasīšanu veicināšana.

2. STRATĒGISKĀ ATTĪSTĪBA

Valkas NCB misija ir vietējā, nacionālā un pasaules kultūras mantojuma uzkrāšana, saglabāšana un tā pieejamības nodrošināšana mūsdienīgā vidē, veidojot informētu un izglītotu sabiedrību Valkas novadā.

Valkas NCB vīzija – bibliotēka ar pievilcīgu, sakārtotu infrastruktūru kā mūsdienīgs kopienas centrs, kā uzticamas informācijas, zināšanu, kultūrvēsturiskā mantojuma glabātāja un kā institūcija, kas sabiedrībai ir pieejama un kurā uzturēties vēlas ikviens Valkas novada iedzīvotājs un viesis.

Lai labāk izprastu Valkas NCB darbības pamatprincipus un virzienus, tika veikts iekšējās un ārējās vides izvērtējums, izmantojot SVID analīzi. Bibliotēkas darbības pamatprincipi definēti, izmantojot stipro un vājo pušu noteikšanu, kā arī identificējot iespējas un draudus.

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotēka reģistrēta KM bibliotēku reģistrā un akreditēta kā reģiona galvenā bibliotēka; • Bibliotēka- metodiskais un konsultatīvais centrs Valkas, Smiltenes un Strenču novada bibliotēkām; • Bibliotēka izvietota pašvaldības ēkā; • Remontēta Bērnu literatūras nodaļa; • Atrašanās vieta pilsētas centrā; • Motivēti un izglītoti darbinieki; • Valsts un pašvaldības apmaksāts, publiski pieejams vadu un bezvadu internets, datori, biroja tehnikas nodrošinājums; • Laba darbības koordinācija kultūras jomā un starp kultūras un izglītības sektoriem; • Kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšana, uzkrāšana un popularizēšana; • BIS ALISE pielietojums un iespējas; <ul style="list-style-type: none"> • Plašs periodikas un grāmatu un citu resursu piedāvājums; • Dažādām interesēm atbilstoši tematiskie pasākumi; • Bibliotēka ir nozīmīga brīvā laika pavadīšanas vieta bērniem un jauniešiem; • Kvalitatīvs reģiona elektroniskais kopkatalogs; • Sakārtota mājaslapa; <ul style="list-style-type: none"> • Aktīva, plānveidīga un iesaistoša bibliotēkas darbība ar publikācijām sociālajos tīklos; • Aktīvs darbs ar bērniem un jauniešiem, sadarbojoties ar izglītības iestādēm 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepietiekams finansējums datoru un citas tehnikas atjaunošanai ; • Gan lietotājiem, gan personālam neērta telpu funkcionālais izkārtojums/sadalījums; • Cilvēkiem ar kustību traucējumiem apgrūtināta nokļūšana 2. stāvā; • Trūkst atbilstošas publisko pasākumu telpas; • Nav aprīkotas kursu/ semināru telpas; • Pieredzes trūkums darbā ar ES fondu apguves, starptautiska mēroga sadarbības projektiem; • Inovatīvu risinājumu trūkums apmeklētāju, īpaši jaunatnes, piesaistei; • Novecojis telpu inventārs, īpaši grāmatu plaukti; • Zemas algas; • ATR – Smiltenes novadam pievienojas 3 Apes novada un 2 Raunas bibliotēkas, kas ģeogrāfiski atrodas tālu no Valkas. Klātienē metodiskā darba organizēšana būs laikietilpīga un sarežģīta.

Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> • Valkas NCB ēkas renovācija un vides pieejamības uzlabošana (lifts, remonts Lasītāju apkalpošanas nodaļā, papildus iegūtas blakus esošās Tūrisma informācijas biroja telpas 1. stāvā); • Dažādu fondu un projektu finansējuma piesaiste; • Bibliotēkas kā informācijas ieguves punkta nozīmes palielināšanās (daudzfunkcionalitāte); • Jauni IKT risinājumi; • Dažāda vecuma mērķauditorijas piesaiste, izmantojot tematiskos pasākumus; • Attīstīt bibliotēku kā ģimenes bibliotēku; • Aktīvāka skolu bibliotēku krājuma iekļaušana kopkatalogā; • Sadarbības stiprināšana ar Valgas pilsētu (Igaunija), kopīgu projektu realizācija. • Attīstīts darbs ar bērniem (tematiskie pasākumi, lasīšanas darbnīcas u.c.) pirmsskolas izglītības iestādē; • Sniegt pakalpojumus dažādām iestādēm ārpus bibliotēkas; • Personāla paaudžu maiņa: Pieredze+ Azartiskums • Bibliotēka ir iestāde, kas spēj nodrošināt pamatpakalpojuma sniegšanu arī krīzes apstākļos (pandēmija). • Valkas novada bibliotēku tīkla reforma uz centralizētu modeli nodrošinātu vienmērīgu un sabalansētu nozares attīstību Valkas novadā. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunu, modernu IKT strauja attīstība, kuru ieviešana bibliotēkās traucē ierobežotas finansiālās iespējas; • Grūtības piesaistīt jaunus, kvalificētus nozares speciālistus; • Lēnas izmaiņas bibliotēku darbību regulējošajos dokumentos; • Negatīvas iedzīvotāju sociāli demogrāfiskā sastāva izmaiņas (iedzīvotāju skaita samazināšanās, senioru skaita pieaugums); • Samazinās nepieciešamība pēc grāmatas kā taustāmas vērtības; • Pārtraukts valsts atbalsts bezmaksas interneta nodrošināšanai bibliotēkās un Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas attīstībai. • Pasaules mēroga slimības, nelaimes, katastrofas, kas liek pārtraukt dažādu iestāžu pilnīgu darbību, līdz ar to tiek mainīti bibliotēkas lietotāju paradumi.

SVID analīzē ir identificētas vairākas vājās puses, kas ļoti būtiski ietekmē bibliotēkas darbu un iespējas piesaistīt bibliotēkai jaunus lietotājus. Visbūtiskākā vājā puse, ka bibliotēka joprojām atrodas mūsdienu funkcijām neatbilstošās telpās, kas ierobežo atsevišķu sociālo grupu iedzīvotāju (ar kustību traucējumiem, senioriem)

piekļuvi ēkas 2. stāvā izvietotajam Abonementam, Lasītavai un Interneta pieejas punktam. 1. stāva Periodikas lasītava neatbilst savām funkcijām. Ierobežotais telpu apjoms traucē jaunu pakalpojumu attīstību. Ierobežotie finanšu resursi kavē pilnvērtīgu pakalpojumu un infrastruktūras attīstību. Nav pietiekama iedzīvotāju, pašvaldības izpratne par tām iespējām, ko var sniegt attīstīta un mūsdienīga bibliotēka.

Bibliotēkai ir identificēts arī ievērojams skaits stipro pušu, kā, piemēram, bibliotēka ir vieta, kuru apmeklē dažādu paaudžu pilsētas un novada iedzīvotāji, tā piedāvā apmeklētājiem daudzveidīgus bezmaksas bibliotekāros un informācijas pakalpojumus, tai skaitā arī attālināti pieejamus (elektroniskā dokumentu piegāde, izdevumu rezervēšana u.c.), organizē lasīšanu veicinošus un izglītojošus pasākumus. Bibliotēkā strādā profesionāls, laipns un atsaucīgs personāls, kas sistemātiski apgūst jaunas prasmes un spēj palīdzēt bibliotēkas lietotājam nepieciešamās informācijas ieguvē, izvērtēšanā, IT un e-pakalpojumu izmantošanā.

Lai bibliotēka kļūtu par mūsdienīgu kultūras, izglītības, informācijas un sabiedriskās saskarsmes centru dažādu paaudžu iedzīvotājiem, nopietns darbs sadarbībā ar novada pašvaldību jāveic pie bibliotēkas ēkas sakārtošanas atbilstoši mūsdienīgas bibliotēkas funkcijām.

Jāturpina attīstīt darbinieku profesionālās kompetences, radošums, projektu finansējuma piesaistīšanas spējas, lai pilnveidotu un kvalitatīvi uzlabotu bibliotēkas sniegtos pakalpojumus. Tomēr jāņem vērā arī tas fakts, ka gadu no gada pilsētā un novadā samazinās iedzīvotāju skaits, kas samazina pieprasījumu pēc bibliotēkas sniegtajiem pakalpojumiem.

Vai bibliotēkā būs pieejams kvalitatīvs krājums, elektroniskie resursi, jaunākās IT tehnoloģijas, mūsdienīga vide un aprīkojums, tas lielā mērā atkarīgs no pašvaldības finansējuma apjoma, vietējo politiķu un sabiedrības izpratnes par iespējām, ko cilvēkiem var sniegt mūsdienīgi attīstīta bibliotēka un, protams, no bibliotēkas vadības un darbinieku spējas paust un pierādīt bibliotēkas nozīmīgumu.

Kopumā bibliotēkas attīstības prognozes ir pozitīvas, jo iespēju apjoms pārsniedz reālos draudus.

3. BIBLIOTĒKAS STRATĒGISKIE MĒRĶI UN UZDEVUMI 2021.-2023.

GADAM

1. Attīstīt bibliotēku kā nozīmīgu kultūras, mūžizglītības un sabiedrības mijiedarbības centru, nodrošinot nepārtrauktu bibliotēkas pakalpojumu sniegšanu un piekļuvi kvalitatīvai informācijai, sekmējot iespēju ikvienam Valkas novada iedzīvotājam sevi realizēt dažādās mūžizglītības jomās.
2. Popularizēt un piedāvāt bibliotēkas pakalpojumu arī ārpus bibliotēkas telpām, tādējādi nodrošinot iespēju plašam iedzīvotāju lokam saņemt bibliotēkas pakalpojumus.
3. Bērniem, jauniešiem un ģimenēm rosināt un uzturēt interesi par grāmatām, literatūru, lasīšanu, sniedzot ieskatu un iespēju līdzdarboties ar lasīšanu saistītās radošās izpausmēs. Sniegt ieskatu bibliotēkā kā kultūrvietā un pieeju tās pakalpojumiem.
4. Padarīt pieejamāku bibliotēkas Novadpētniecības krājumu un popularizēt tā pienesumu Valkas novada vēstures liecību izpētē un saglabāšanā un dzimtu vēstures izpētē.
5. Strādāt pie bibliotēkas vides un infrastruktūras uzlabošanas, modernizēšanas, radot iekļaujošu un ergonomisku vidi gan bibliotēkas lietotājiem, gan darbiniekiem, lai nodrošinātu ērtāku grāmatu (u.c. resursu) nodošanu/saņemšanu.
6. Veicināt un atbalstīt bibliotēkas darbinieku profesionālo pilnveidi un kompetenču attīstību, tādējādi nodrošinot profesionālu un izglītotu personālu, kas strādā atbilstoši nozares standartiem, mūsdienu prasībām un ir ieinteresēti bibliotēkas darbā.
7. Sadarbībā ar pašvaldību veikt Valkas novada bibliotēku tīkla reformu, reorganizējot Valkas novada pagastu bibliotēkas par Valkas NCB filiālēm, veidojot centralizētu pārvaldības modeli, kas veicinās vienmērīgu un sabalansētu nozares attīstību Valkas novadā.

4. RĪCĪBAS PLĀNS

Mērķis	Uzdevumi	Izpildes laiks	Kvantitatīvais rādītājs	Finansējuma avots
M1: Attīstīt bibliotēku kā nozīmīgu kultūras, mūžizglītības un sabiedrības mijiedarbības centru, nodrošinot nepārtrauktu bibliotēkas pakalpojumu sniegšanu un piekļuvi kvalitatīvai informācijai, sekmējot iespēju ikvienam Valkas novada iedzīvotājam sevi realizēt dažādās mūžizglītības jomās.				
M1.1.	Mainoties epidemioloģiskajai situācijai, nodrošināt bibliotēkas pamatpakalpojumu nepārtrauktu pieejamību – grāmatu un citu resursu bezkontakta izsniegšana, attālināta bibliotēkas lietotāju reģistrācija.	2021-2023		PB
M1.2.	Organizēt dažādas tematiskās izstādes, vēršot uzmanību uz kultūras aktivitātēm un notikumiem valsts un pašvaldības līmenī, popularizēt vietējo iedzīvotāju radošos darbus, veicināt viņu talanta pamanīšanu un novērtēšanu.	2021-2023	4-6 izstādes gadā	PB
M1.3.	Rīkot bezmaksas tikšanās ar literātiem un kultūras darbiniekiem, nodrošinot iespēju ikvienam Valkas novada iedzīvotājam un viesim tikties ar atpazīstamām un atzītām personībām literatūrā, diskutēt par literatūru un aktualitātēm sabiedrībā.	2021-2023	3-6 tikšanās gadā	PB
M1.4.	Nodrošināt epidemioloģiski drošu bibliotēkas pakalpojumu pieejamību ikvienam sabiedrības loceklim.	2021-2023	-	PB
M1.5.	Meklēt jaunus projektu konkursus, kuru veiksmīgas dalības rezultātā modernizēt, papildināt un aktualizēt bibliotēkas piedāvājumu, gan pieaugušajiem, gan bērniem raisot interesi par bibliotēku kā atvērtu un plaša profila kultūras, izglītības un informācijas iestādi.	2021-2023	2 projektu pieteikumi gadā	PB
M1.6.	Turpināt plānveidīgu darbu pie bibliotēkas publiskā tēla attīstīšanas, komunikācijas veidošanas un uzturēšanas sociālajos tīklos Facebook un Instagram, uzlabot un pilnveidot mājaslapu biblioteka.valka.lv.	2021-2023	Izstrādātas Sociālo tīklu komunikācijas vadlīnijas	PB

M1.7.	Bibliotēkas sociālajos tīklos ar dažādām akcijām, konkursiem u.tml. popularizēt bibliotēkas pakalpojumus un krājumu.	2021-2023	4 akcijas gadā	PB
M2: Popularizēt un piedāvāt bibliotēkas pakalpojumu arī ārpus bibliotēkas telpām, tādējādi nodrošinot iespēju plašam iedzīvotāju lokam saņemt bibliotēkas pakalpojumus.				
M2.1.	Organizēt sabiedrību iesaistošas aktivitātes lasīšanas un literatūras popularizēšanā.	2021-2023	2 reizes gadā	PB, Projektu finansējums
M2.2.	Lietotāju informēšana individuāli un saziņas uzturēšana (sms, Whatsapp), jaunumi (Sveiks, Lasītāj!, atgādinājumi).	2021-2023	Katru mēnesi/pēc nepieciešamības	PB
M2.3.	Realizēt dažādas akcijas, kuru ietvaros bibliotekāri dodas pie saviem lasītājiem.	2021-2023	2-4 reizes gadā	PB, Projektu finansējums
M2.4.	Turpināt grāmatu pieņemšanu mājās. Attīstīt sadarbību ar Valkas pilsētā esošajiem sociālās aprūpes namiem.	2021-2023	Lasītāju skaits, kurus apkalpo mājās Sadarbība ar soc. aprūpes namu Rūjienas ielā	PB
M2.5.	Piedalīties dažādās vietējās un kaimiņu pašvaldības (Valga) rīkotajās aktivitātēs, tādējādi veicinot bibliotēkas popularitāti un atpazīstamību.	2021-2023	1-2 reizes gadā	PB
M3: Bērniem, jauniešiem un ģimenēm rosināt un uzturēt interesi par grāmatām, literatūru, lasīšanu, sniedzot ieskatu un iespēju līdzdarboties ar lasīšanu saistītās radošās izpausmēs. Sniegt ieskatu bibliotēkā kā kultūrvietā un pieeju tās pakalpojumiem.				
M3.1.	Turpināt lasīšanas veicināšanas programmu darbību: BJVŽ, programma “Grāmatu starts” Valkas novadā, Skaļās lasīšanas sacensība, Lasīšanas darbnīca. Efektīvas saziņas un informācijas apmaiņas pilnveidošana ar lasīšanas programmu dalībniekiem.	2021-2023	Katru gadu atbilstoši programmas norises laikam, saziņa pēc nepieciešamības	PB, projekts
M3.2.	Popularizēt bibliotēkas tematisko nodarbību un pakalpojumu piedāvājumu (sagatavots nosaukums un anotācija), izceļot bibliotēku kā informācijas ieguves vietu (piekļuve datubāzēm šādai mērķauditorijai: pedagogi, skolēni,	2021-2023	2 -3 reizes gadā, pēc pieprasījuma	PB

	studenti.) Tematisko nodarbību sagatavošana un vadīšana (pēc interesentu pieprasījuma) bibliotēkā un izglītības iestādēs Valkas novadā.			
M3.3.	Tradicionālo pasākumu īstenošana un popularizēšana, tostarp, ģimeņu iesaiste bibliotēkas aktivitātēs (pasākumu cikls “Bērnu rīts”, Drošāka interneta dienas pasākumi, radošās nodarbības jūlijā, Eiropas valodu diena, Ziemeļvalstu literatūras nedēļa, BJV žūrijas dalībnieku godināšanas pasākums). Turpināt sadarbību ar ESIP Valka, Drossinternets.lv.	2021-2023	Atbilstoši pasākumu plānam/ vai darba plānam	PB
M3.4.	Īstenot un piedalīties kā sadarbības partnerim Valkas novada domes un citu iestāžu/organizāciju/biedrību projektos ar “Ģimenes bibliotēkas” ideju – popularizēt bibliotēkas krājumu, veicināt interesi par grāmatām un lasīšanu bērniem kopā ar ģimeni.	2021-2023	1 reizi gadā	Projektu finansējums
M3.5.	Popularizēt bibliotēkas krājumu , veidojot resursu izstādes un virtuālas akcijas, konkursus. Īstenot ceļojošo izstāžu eksponēšanu, piedāvājot ar to saistītu izzinošu nodarbību vai aktivitāti izstādes iepazīšanai.	2021-2023	1 -6 reizes gadā	PB
M3.6.	Regulāri sagatavot publikācijas un atjaunināt informāciju bibliotēkas mājaslapā par aktualitātēm un pakalpojumiem Bērnu literatūras nodaļā.	2021-2023	Pēc nepieciešamības	PB
M4: Digitalizējot Novadpētniecības krājumu, padarīt to pieejamāku un popularizēt Novadpētniecības darba piensumu Valkas novada vēstures liecību izpētē un saglabāšanā un dzimtu vēstures izpētē.				
M4.1.	Veicot Lasītāju apkalpošanas zonas remontu, paredzēt Novadpētniecības izstāžu stendam atvērtu un brīvi pieejamu novietojumu.	2022-2023	-	Projektu finansējums
M4.2.	Veidot pārskatāmu, viegli saprotamu un sakārtotu Novadpētniecības sadaļu bibliotēkas mājaslapā www.biblioteka.valka.lv	2022-2023	-	PB
M4.3.	Popularizēt Novadpētniecības krājumu bibliotēkas un Valkas novada sociālo tīklu profilos.	2022-2023	1-4 reizes mēnesī	PB
M4.4.	Pēc pieprasījuma piedalīties dažāda rakstura grāmatu faktu un informācijas precizēšanā, papildināšanā.	2022-2023	Pēc pieprasījuma	PB Projektu finansējums

M4.5.	Veikt novadpētniecības spēles "Pastaigā pa Valku" digitalizāciju un satura papildināšanu.	2023	Mājaslapā bibliotēka.valka.lv ievietota spēles digitālā versija	Projektu finansējums
M4.6.	Īstenot Valkas NCB simtgades ekspozīcijas izstrādi un izveidi, prezentēšanu un popularizēšanu.	2022-2023	-	PB, Projektu finansējums
M5: Strādāt pie bibliotēkas vides un infrastruktūras uzlabošanas, modernizēšanas, radot iekļaujošu un ergonomisku vidi gan bibliotēkas lietotājiem, gan darbiniekiem, lai nodrošinātu ērtāku grāmatu (u.c. resursu) nodošanu/ saņemšanu.				
M5.1.	Bibliotēkas ēkas energoefektivitātes uzlabošana (apkures sistēmas un logu nomainīšana, ēkas siltināšana)	2022-2023	2022-2023	Projektu finansējums
M5.2.	Lifta izbūve bibliotēkas ēkā, papildus telpas 1. stāvā Periodikas lasītavai, Lasītāju apkalpošanas nodaļas pārbūve un labiekārtošana ar atvērtu un plašu plānojumu, mūsdienīgām mēbelēm.	2022-2023	2022-2023	Projektu finansējums
M5.3.	Klusās lasītavas/nodarbību telpas izveide un iekārtošana 2. stāvā. Bibliotēkā izveidota darba vieta/dators resursu meklēšanai elektroniskajā katalogā.	2022-2023	2022-2023	Projektu finansējums
M6: Veicināt un atbalstīt bibliotēkas darbinieku profesionālo pilnveidi un kompetenču attīstību, tādējādi nodrošinot profesionālu un izglītotu personālu, kas strādā atbilstoši nozares standartiem, mūdienu prasībām un ir ieinteresēti bibliotēkas darbā.				
M6.1.	Izmantot maksas un bezmaksas attālinātās un klātienē profesionālās pilnveides iespējas.	2021-2023	Katram darbiniekam vismaz 2 kursi/semināri gadā	PB
M6.2.	Izstrādāt metodiskā darba plānu kursiem, semināriem, reģiona bibliotekāru tikšanās reizēm un pieredzes apmaiņas braucieniem.	2022, 2023	2-4 kopīgi kursi gadā 1 pieredzes apmaiņas brauciens gadā Atskaišu tikšanās februārī	PB

M6.3.	Atbalstīt un motivēt jaunos bibliotēkas darbiniekus, kuriem nav bibliotēkārās izglītības, apgūt LNB Kompetenču attīstības centra veidoto 960h profesionālās pilnveides programmu vai profesionālās izglītības iegūšanas iespējas Latvijas Kultūras koledžā un/vai Latvijas Universitātē.	2021-2023		Projektu finansējums PB līdzfinansējums
M7: Sadarbībā ar pašvaldību veikt Valkas novada bibliotēku tīkla reformu, reorganizējot Valkas novada pagastu bibliotēkas par Valkas NCB filiālēm, veidojot centralizētu pārvaldības modeli, kas veicinās vienmērīgu un sabalansētu nozares attīstību Valkas novadā.				
M7.1.	Izstrādāt funkcionālu bibliotēku pārvaldības modeli, sadarbībā ar pagastu pārvaldes un bibliotēku vadītājiem.	2022-2023	-	PB
M7.2.	Dokumentācijas sakārtošana.	2023	-	PB

Katalogizācijas un automatizācijas nodaļas mērķus un uzdevumus jaunajam plānošanas periodam skat. dokumentu **“Valkas novada Centrālās bibliotēkas Krājuma organizācijas un attīstības politika 2021.-2023. gada”**.

